

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:
 Helyben: Egy óra kor. 1.—
 Negyedévre — — — 3.—
 Félévre — — — 6.—
 Egész évre — — — 12.—
 Vidékre: Egy óra kor. 1.20
 Negyedévre — — — 3.60
 Félévre — — — 7.—
 Egész évre — — — 14.—
 Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

Megjelenik vasárnap kivételével minden nap,
 Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
 Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
 Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
 Apró hirdetések ára: egy sor 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Anarchista merénylet egy színházban. Komlóssy főhadnagy titokzatos halála.

A kelet-ázsiai bonyodalom.

Köln, január 18.

A Köln. Ztg. jelenti Szentpétervárról tegnapról: Hír szerint a cár holnap Carszkoje-Szeloba rendkívüli kihallgatáson fogadja a japán követet. Ha ez a hír megerősítést is nyer, akkor ebben kétségkívül a konfliktus rövid időn belül való békés megoldása érdekében fontos jelentőségű tény, valamint a háboru hírek legjobb megcáfolását kell látni.

Tokio, jan. 18.

A japán kormány nem számít arra, hogy egy héten belül felelet érkezne Oroszországból. Azonban teljesen fel van fegyverkezve a háborura, amelyet nyugodtan vár. Az egész ország hazafias egységben van. A nép, bár hajlandó becsületes béke elfogadására, el van tökéltve, hogy inkább küzd, mintsem feladja a hadseregbe és a haditengerészetbe vetett bizalmán alapuló magatartását.

London, január 18.

Port-Arthurból táviratozzák, hogy a haditanács szakadatlanul ülésezik. Mandzsurában 200 ezer főnyi orosz sereg van egyesítve. A monckdeni és más kikötők megnyitása következtében a bonyodalom még növekedett.

London, jan. 18.

Azon a banketten, amelyet Tokióban a japán bankárok az amerikai és angol kereskedő cégek tiszteletére rendeztek, a japán bankárok szindikátusának elnöke kijelentette, hogy Japánnak két-három évi háborúra is elegendő hadiköltsége van és nincs szüksége arra, hogy külföldön keressen hitelt.

Színészek sztrájkja Madridban.

Budapest, jan. 18.

Ha valóra váltják fenyegetéseiket a madridi színészek, Madridban pár nap múlva valamennyi színház kénytelen lesz előadásait beszüntetni. Erre az elhatározásra egy politikai színezetű kupé birta a színészeket. A madridi rendőrség ugyanis karhatalommal bezárta a Zarzuela-színházat. A rendőri beavatkozás azért történt, mert a színházban politikai színezetű kuplékat énekeltek.

A rendőrség egyideig türte ezeket a kuplékat, de amikor a színház komikusa frenetikus sikert ért el egy kupéjával, amely a valenciai érsekké kinevezett Don Nozaleda dominikánus barátot figurázta ki, a rendőrség be se várta az előadás végét, hanem behatolt a színházba, a nézőtér kiürítette és a darabban szereplő színészeket letartóztatta. A madridi színészek emiatt általános sztrájkra készülnek. A színészek egyesülete gyűlést tartott s elhatározta, hogy ha letartóztatott tagjait nem bocsátják szabadon, akkor Madrid valamennyi színhá-

zának színészei kimondják az általános sztrájkot és valamennyi színház kénytelen lesz előadásait beszüntetni.

Budapest, január 18.

A képviselőház legközelebb holnap délelőtt 10 órakor tart ülést, melyen folytatják az ujoncmegajánlási javaslat tárgyalását.

A belügyi államtitkár a királynál. Bécsből táviratozzák a «Bud. Tud.»-nak: Sándor János belügyi államtitkár 3 felsége ma délelőtt az általános kihallgatás alkalmával fogadta. Sándor János köszönetet mondott államtitkárrá való kinevezetéseért.

A hadsereg és a helységnevek. A közös hadügyminiszternek ez év január 12-iki keleti rendelete szerint ezentúl a magyar hatóságokkal való érintkezésben csak ama községi és egyéb helyneveket kell használni, amelyeket a magyar hadügyminiszter az 1898. évi IV. t.-c. végrehajtására vonatkozó rendeletében hivatalosan megállapított s amelyeket az 1903. év február 19-iki hadügyminiszteri rendelet a katonai hatóságokkal közölt. Ebben az utóbbi rendeletben volt benne az az intézkedés, hogy átmenetileg bizonyos ideig, amelynek határát a hadügyminiszter szabja meg, a magyar községnevével a közhasználatu egyéb név is zárjelbe odateendő. Ezt az átmeneti intézkedést az új rendelet a magyar hatóságokkal való érintkezésre vonatkozólag megszünteti. Azonban zavarok megelőzése végett egyéb szolgálati érintkezésben a magyar helységnevével az eddig használatos helységnevével is zárjelbe odateendő.

A nagyikikindai mandátum. A nagyikikindai szabadpárt tegnap tartott népes gyűlésén az Eremita Pál halálával megüresedett országgyűlési képviselői állásra egyhangulag Telecsky Kristóf főszolgabíró jelölté és erről báró Podmaniczky Frigyes, az országgyűlési szabadpárt elnökét üdvözölő táviratban értesítette. Báró Podmaniczky Frigyes megleghangú táviratban válaszolt. Telecsky programbeszédet is mondott. Ellenfelöltje Iszákovits Milán, az uzdini kerület volt képviselője.

Püspökségek betöltése. A M. T. I. jelentő: Némely lapban az üresedésben lévő püspökségek betöltéséről szóló híresztelésekkel szemben egyházi körökből azt az értesülést veszszük, hogy bizonyos neveknek terjesztése többnyire találgatásokon alapul. Valószínű azonban, hogy Párvy Sándor dr. címzetes püspök és egy kanonok lesz a szepesi püspök. A pécsi püspöki székre, úgy hírlik, a magyar főpapi kar egy illusztris tagját szemelték ki, ki magas koradacára is buzgó tevékenységet fejt ki irodalmi és művészeti életünkben. A személyesere csak néhány hónap múlva következik be, mert az említett egyházfeljedelem mostani egyházmegyéjének évszázados jubileum ünnepségét még régi székehiyén szándékozik megülni. Egy verzió

szerint helyére az örök városban élő kiváló történetíró főpapunk volna dezinálva. A beszercebányai püspökség betöltéséről egyelőre nem lehet szó.

A közoktatásügyi bizottság elnöke. A képviselőház közoktatásügyi bizottságának tagjai ma délelőtt fél egy órakor ülést tartottak a képviselőház elnökének elfogadó termében és Berzeviczy Albert helyére egyhangulag Lang Lajost választották meg a bizottság elnökévé.

Az új olasz kereskedelmi szerződés. A képviselőház közgazdasági bizottsága e hó 27-én tartandó ülésén fogja az új ideiglenes olasz kereskedelmi szerződést tárgyalni.

A tapolcai választás. Félhivatalos forrásból, jelentik, hogy a hivatalnoki kar és a hatósági közegek erőszakoskodásáról szóló hír valótlan. A Pék-párti kortések a falvakban járó-kelőket megtámadják és inzultálják, Gyulakeszin a zászlókat letépték. A hatóságok tetteseket elítélték és ezt nevezik a hatóság erőszakoskodásának. A hatóságok eljárása a kihágásokkal szemben a legméltányosabb volt. Lovász Márton Pék János Ugron-párti jelölt támogatására Tapolcára érkezett és tegnap délben 400 főnyi tömeg előtt beszédet mondott. A kerületben teljes csönd és nyugalom uralkodik.

Allami tisztviselők özvegyeinek és árváinak segélyalapja. A kormányhoz közelálló egyik újság írja, hogy a pénzügyminiszteriumban az allami tisztviselők vagyontalanul hátrahagyott özvegyeinek és árváinak segélyezésére szánt egy millió koronás segítő-alap szervezeti és kezelési szabályzatain dolgoznak. Az első tervezet már el is készült s rövid időn belül megtartandó ankét után, melyben a tárca-miniszteriumok is résztvesznek, a szabályzatot jóváhagyás végett a királyhoz felterjesztik, úgy hogy az első segélyezés még ez év május, vagy legkésőbb június hónapjában folyósítható legyen. Az egy millió alap eredete a következő: A másfél évenként megtartatni szokott jótékony-célú államsorsjátékok tiszta jövedelmének egy tízedrészre a király engedelmével a vagyontalan tisztviselői özvegyek és árvák segélyezésére volt fordítandó. Az 1884. március 8-án kelt legfelsőbb elhatározás úgy hangzott, hogy ez az alap mindaddig érintetlenül gyümölcsöztetendő, míg az alaptőke az egymillió koronát meg nem haladta. Az első millió 1902. év óta már együtt van s így annak egy évi kamatjövödelme most már felhasználható. Egyelőre mintegy évi négyezer korona áll majd e célra rendelkezésre. Az alap az államsorsjáték jövedelméből az egytizedrészt továbbra is élvezi és mihelyt ebből, esetleg egyéb felhasználható forrásokból is, a második millió korona összegyűlt, ezt is azonnal átadják rendelkezésükre.

Tanítók panasza.

Budapest, január 18.

Egy székelyföldi felekezeti tanítótól vesszük az alábbi sorokat, amelyeket az illetékes körök figyelmébe ajánlunk:

«Örvendjétek pályatársak, mert a jól megérdemelt ujévi ajándékot megkapjátok az Urnak

1904-ik esztendejében» volt a jelszó az állami tanítók körében. Mi pedig a többi 24 ezer községi és felekezeti tanító lelkiismeretünkkel néztük az örömet s reményteljes szívvvel gondoltuk, hogy tán reánk is elközelget az örvendezés ideje-órája. Reményünket fokozza gróf Tisza István miniszterelnök, valamint Berzeviczy Albert válas és közoktatásügyi miniszter nyilvános szóbeli ígérete, hogy a kormány a felekezeti tanítók fizetését is rendezni fogja.

Azonban az állami tanítók újévi ajándéka — az idősebb tanítóknál — ha nem voltak mindig állami szolgálatban, *arcucsapás* volt, mert a *fiút az apával, ifjút az öreggel, család nélkül a családdal egyforma fizetési osztályba sorozták* s így az idősek — mert korpótlékek voltak — mitsem kaptak.

Ez az eljárás arcucsapása az öregségnek, mely csak elkeseredést, elégedetlenséget szül. Avagy mi vagyunk okai, hogy előbb születünk? Nekünk kell megfizetni, hogy 2—300 forintos fizetés mellett is hiven és teljes odaadással szolgáltuk a haza és a nemzet szent ügyét? Elég fájdalom, ha az öregnek kell kiüríteni a keserűség poharát!

S ha az állami tanítókkal megtörtént a méltánytalanság, mi lesz a *felekezeti*ekkel, kiknek a sors a legjobb akarat és képzettség mellett is — pártfogó vagy hely hiányában — nem jutott állami elhelyezést.

Reményünk oszladozni kezdett! . . .

Avagy mi vagyunk okai, hogy felekezeti iskolánál 100—120 tankötelessel kinlódva, sorvasztjuk a már is elsenyvedt életünket? Azt hiszem, minden öreg pályatársam szívesebben töltené hátralevő idejét egy modern építésű, tanszerekkel ellátott, jól fűtött és tisztán tartott állami iskolában, hol 30—40 pontosan feljáró tankötelesnek kellene hirdetni a kultura ígét, ha hat osztályú népiskola is; de ha mindnyájan nem részesülhetünk e szerencsében, annak nem mi vagyunk az okai.

Fizetésrendezésről lévén szó, legyen szabad felvilágosításul saját helyzetemről írnom. 21 évig községi iskolánál működtem, három 10%-os (Trefort-féle) fizetési pótlékot élveztem; jött a 400 forintos fizetésfelemelés, de mert akkor 390 forint fizetésem volt és 2 öl tüzifa (a 5 frt-jával, a községtől 25—30 klm. távolságban, lábon állva) készen volt a 400 forint. Így a fizetésfelemelés egy fillérrel sem segített család helyzetemen. Ez a csalódás szíven ért. Most ismét fizetésrendezés! Két korpótlékkal 500 frt s tán úgy is marad. Ismét csalódás! Egy ember életében két ilyen csalódás — ha igaz lesz — mégis több a soknál. De reméljük! Egy-két korpótlékkal tán javítva lesz, most különben csak elégedetlenséget és elkeseredést fogna szülni. Ha pedig így nem lesz, elmondhatjuk: «Atdal Uram esőt, nincs köszönet benne».

Ha a kormány fizetéseinket legalább kielégítően fogja rendezni, méltányosan és igazságosan, akkor Kossuthral szólva: «Leborulunk e nemzet nagysága előtt». Bizunk még egyelőre a kormány kötelességtudásában és belátásában, hogy a mai viszonyok között, amikor a szociális igazság, a lelkiismeretlen sajtó tulontul vadítja a kedélyeket, a kormányzat nem fogja magukra hagyni azokat, akik a nép józan vezetésével tulajdonképpen a legmagasabb államérdek gondozói!

8 oldalas reggeli kiadás minden utcai lapárusitonál 2 fillérért kapható.

Krónika.

Budapest, január 18.

A bécsi sajtó a néppárt állásfoglalásának már tegnap nagy jelentőséget tulajdonított s ott általános volt a vélemény, hogy ez az obstrukció újabb elharapódzását jelenti.

Ezt a nézetet a mai események igazolták, mert Buzáth a Ház mai ülésén kijelentette, hogy a néppárt eddig tartózkodott az obstrukciótól, de most «folytatja» a harcot mindaddig, míg azok a bizonyos nemzeti vívmányok megadtnak. Ez a nyilatkozat kétségtelenül az obstrukciónak új erőhöz jutását s azt jelenti, hogy a kormány helyzete most már még nehezebb, mint eddig volt.

Eddig, mikor Szederkényiek magukra voltak hagyatva, volt remény arra, hogy Tisza passzív rezisztencia-politikája sikerrel fog járni, lévén úgy az obstrukció, mint a passzív ellenállás a kölcsönös kibőjtölésre berendezve, de most fordult a helyzet, többen könnyebben bőjtölhetnek. Hiszen, ha tekintetbe vesszük csak az utóbbi napok eseményeit, a technikai obstrukció majdnem egészen pihent, szerepét átvették az események, melyek elég gyújtó anyagot adtak fel arra, hogy a parlament obstrukció nélkül is obstruáljon.

Akit az obstrukció feléledése a legérzékenyebben érint, az a Kossuth-párt, mely ilyen módon a választókerületek előtt a legkínosabb helyzethez jut. Az előzmények után a harcba vegyülést elfogadhatóan megindokolni nem tudná, visszavonulása pedig azt jelenti, hogy közjogi programját a gyakorlatban ő sem tartja kivethetőnek. A helyzet tehát egyenesen ostoba, amikor már senki sem tudja, hogy mihez kezdjen. S éppen ezért ezt a helyzetet nézetünk szerint senki fia nem fogja végleg megoldani.

Ime, előttünk vergődik a farka egy küzdelemnek, melyet tudvalevőleg a függetlenségi párt indított meg. A 48-as alapon álló Kossuth-párt inaugurált egy 67-es alaptól kiinduló harcot, melynek fejleménye az lett, hogy a változatlan 67-es alapon álló kormánypárt egynemű koncessziók után kimondta, hogy idáig és ne tovább. Ennyinél aztán meg kellett állni, meg kellett állni a függetlenségi 48-as pártnak is, mely tehát annyit ért el, amennyit a 67-es alapon elérni lehetett, azután megállni volt kénytelen. És mi történt most? A 67-essel átalakult 48-as párt félbehagyott akcióját felveszi a 48-assá átalakult 67-es néppárt. Képzhető-e ennél nagyobb kavargás?

És mi így a parlament a pártpolitikai erőművészetek cirkuszaként használtatik ki, azalatt zászlóbontás hírére halljuk Debrecenből, halljuk már hetek óta s tudjuk, hogy ez a zászlóbontás gyakorlati megvalósítása akar lenni a fejlesztés gondolatának. Nem kedves előttünk ez az alakulás, mert mi nem galagonya-bokorban kereszük a zamatos almát. De ez a külső nyomás, ez a felfelé való licitálás a 67-es alap fejlesztésében mégis eredményezhet valami jót. Ebből azt átjuk, nincs messze az az idő, mikor éppen az ilyen külső nyomások következtében a szabadelvű párt maga is át fogja látni, hogy az önriform életfeltétele neki. A szabadelvű párt menthető, amde ehhez nagy elhatározás kell: meg kell először válni a közjogi konzervatívizmus nyűgétől s ki kell küszöbölni a konzervatívizmusnak lekötelezett korhadó elemeket.

Szóval a szabadelvű pártnak *lelki* átalakulása van szüksége, ha nem akar az új eszmék hatása alatt fejlődő közvélemény előtt lehetetlenné válni. Hogy ezt az átalakulást hogy viszi véghez, arra természetesen programot ajánlani lehetetlen, de a közvélemény kötelessége bevárni, hogy a párt bizonyíthassa fejlődési képességét, hogy a vitás közjogi kérdések nemzeti irányban való intézésére képes és hivatott.

Hogy ez az átalakulás mindezekig nem történt meg, ahhoz sokban járult a bécsi politika, mely az új helyzetektől való féltében, állandóan új emberekben kereste a megoldást. Amde ez a politika máris esődot mondott. Az emberek csak mint emberek ujak, de mindegyik egy-egy régi s politikailag konzervatív irányban lekötött rend-

szert exozitúrája, ki lelki átalakításra multjánál, irányzatánál fogva képtelen.

Nem új emberek kellene ide, hanem új helyzet, mert világosan látszik, hogy a közel jövőben s azután immáron a nemzeti események fogják átvenni a vezető szerepet s a nemzetátalakító lelki rugókat irányítani.

A pillanatnyi helyzetet tekintve azonban úgy látszik, Tiszának végre sem marad hátra más mentőeszköz, mint az új választás. Am ez megint olyan komplikált s megpartumozott feladat, melynek közmegnyugvársra szolgáló megoldását a nálunknál élénkebb fantáziáukra bizzuk.

A tegnapi vasárnap eseményei között feljegyezni való kevés van. *Bedőhazy* János képviselő bejelentette Kossuth Ferenc pártelnöknek a pártból való kilépését, melyet azzal indokolt meg, hogy mint igazi függetlenségi érzelmű ember, többé nem hallgathat. Foglalkoztatja a politikai köröket a hadügyminiszternek december 12-én kiadott rendelete is, melyben utasítja a közös katonai parancsnokságokat, hogy a magyar helységneveket használják. A rendeletet lapunk más helyén ismertetjük itt csak arra a körülményre mutatunk rá, hogy a Reichswehrnek, a hadsereg hivatalos lapjának, melynek legújabb száma nyomán közlik az összes magyar lapok a rendeletet, most — egy hónappal a kiadása után — jut eszébe a rendeletet ismertetni.

Bécsi lapok legújabbban a magyar pénzügyi helyzetet kezdik ki s többek között egyikük azt írja, hogy Magyarország fizetési kötelezettségeinek adószedés nélkül csak májusig tehet eleget. Ez a pénzügyi támadás indokát a legutóbbi idők politikai divergenciáiban lelő magyarázatát. Illetékes helyről már meg is jött a cáfolat erre a kősa hirre: alább szöszertint közöljük.

A mai napon a képviselőházban a legszörkebb obstrukció folyt, melyről feljegyezni valónk egy betűnyi sincs. Van azonban egy érdekes folyosói híre a napnak, mely — feltéve, hogy minden részletében való tényeken alul — a következő napok érdekes témája lesz, sőt a viszonyok alakulására is befolyással lehet. Azt beszélük, hogy a király végleg elfogadta a kilences bizottság elaborátumának a katonai oktatásra vonatkozó részét. Pitreich beszéde óta a politikai világ tulajdonképpen nem volt tisztában a bécsi állásponttal, mert tény volt az, hogy míg egyrészt Tisza éppen a kilences bizottság programja alapján nyerte megbízását a királvtól, másrészt Pitreich beszéde ez irányban sok kétséget támasztott. Ez a hír tehát részben tisztázólag hat, bár még ezzel nincs minden homály felderítve.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, január 18.

Ma igazán meglátszott a képviselőház ülésén, hogy hétfői nap van. A t. Házra ugyanis a teljes unalmasság nehezedett rá s az obstrukció szabad menetét semmi érdekes mozzanat nem lendítette fel. *Jakabffy* Imre alelnök nyitotta meg az ülést s apróbb bejelentések után rögtön rátértek a napirend tárgyalására.

Az első szónok *Buzáth* Ferenc volt, aki a néppárt hivatalos álláspontját fejtette ki. A néppárt nincs bizalommal *Tisza* István miniszterelnök iránt s ezért, de meg azért is, mert nem hisznek a nemzeti kívánságok teljesítésében, — nem fogadta el a javaslatot.

Ugyancsak a néppárti oldalról volt a következő szónok is, *Kaas* Ivor báró, aki mélyen átgondolt és parlamentáris rutinnal megobstruált beszédben bírálta a kormányt s beszélt a javaslat ellen. *Kaas* báró beszéde végén elfelejtette határozati javaslatát beadni s azt akkor akarta átadni az elnök *Feilitzsch* Arthur bárónak, mikor már a következő szónok belekezdett a beszédébe. *Feilitzsch* báró azonban nem fogadta el a határozati javaslatot, mert a szónok azzal elkéselt.

Molnár János apát, aki már rendes látogatója az üléseknek, az ellenzék heves helyeslése között előre bejelentette, hogy az elnök eljárása miatt holnap zárt ülésre lesz kilátás.

Még egy szónok beszélt a javaslat ellen, az obstrukcionista **Várady Károly**, aki erős érvekkel kísért beszédével bírálta a közös hadügyminisztert.

Az ülés végén **Molnár Jenő** intézett sürgős interpellációt a kereskedelmi miniszterhez a postai és távirdai alkalmazottak fizetésjavítása tárgyában.

A kereskedelmi miniszter az interpellációra adott válaszában jóindulatáról biztosította a posta és távirdai alkalmazottait.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: **Jakabffy Imre** alelnök.

Jegyzők: **Daróczy Aladár, Dedovits György, Trubnyí János.**

Elnök megnyitja az ülést s hitelesíti a múlt ülés jegyzőkönyvét. **Molnár Jenő** sürgős interpellációt jelentett be a posta- és távirdai alkalmazottak fizetésjavítása tárgyában. Következik a napirend.

Az ujoncmegajánlás.

Buzáth Ferenc: Előre kijelenti úgy a maga, mint pártja (a néppárt) nevében, hogy az ujoncmegajánlási javaslatot még általánosságban sem fogadja el. (Zaj a jobboldalon. **Elnök** cseppet. Felkiáltás balról: **Hallgasson a jobboldal!**)

Bauer Antal: Ne gorombáskodjanak.

Zboray Miklós: Na, na, talán főispán akar lenni az ur? (Zaj. **Elnök** cseppet.)

Buzáth Ferenc: Azért nem szavazták meg a javaslatot, mert a kormány iránt nem viseltek bizalmat, azért, mert ez a kormány nem akarja a kikötött nemzeti vívmányokat megvalósítani. A harcot azért folytatják, mert noha nem ők kezdték meg, de hozzá csatlakoztak s ha már egyszer ez a harc megindult, addig nem szabad befejezni, míg a nemzeti jogok diadalra nem jutnak. (Helyeslés a baloldalon és néppárton.) A miniszterelnök megbátralt **Pitreich** előtt, annak a támadásait nem merete visszautasítani. Pedig **Pitreich** egy csöppel sem mondott kevesebbet, mint **Körber**, akivel szemben pedig erősen szólalt fel a miniszterelnök. **Pitreich** a magyar névelvet a közös hadseregből egyszerűen konfiskálta. A hadügyminiszter beszéde szerint ki van szolgáltatva a hadügyminiszter önkényének az is, hogy a magyar tisztek a magyar csapatokhoz helyeztessenek át. Beszéde során követeli a magyar tisztképző akadémiát. A miniszterelnök programját azzal a közmondással jellemezheti csak: *Nesze semmi, fogd meg jól.* Követeli a miniszterelnöktől, hogy a nemzeti követelményeket ne a delegációban, hanem itt a képviselőházban körvonalozza. Együttal kérdést intéz a miniszterelnökhöz, hailandó-e azokat a nemzeti követelményeket megvalósítani? (Helyeslés a baloldalon és a néppárton.)

Báró Kaas Ivor: Rekapitulálja az immár tizenkét hó óta tartó nemzeti küzdelmet és azon véleményének ad kifejezést, hogy a hadsereg válságban van. A közös hadügyminiszter legutóbbi beszédével foglalkozik. Szerinte nemcsak az ellenzéki oldalon, hanem a kormánypárt oldalán is megdöbbentő hatása volt úgy **Pitreich**, mint a miniszterelnök beszédének, aki ahelyett, hogy kérdőre vonta volna a hadügyminisztert közjogellenes s az ország alkotmányába ütköző beszédéért, azt védelmébe vette. Továbbá fájtalja azt, hogy a szabadelvű párt a küzdelmet ócsárolja, akik visszaverik az osztrák támadásokat. Majd a függetlenségi és 48-as pártot kapacitálja a harc folytatására. Helyteleníti a kormány gazdasági politikáját is, mert a folytonos újabb terhek, amelyek a katonai politika kielégítésére szolgálnak, tönkre teszik a már ugyanis gyenge lábbon álló középosztályt. Erre a kormánynak a figyelme nem terjed ki, mert a kormány célja csak az, hogy fent kedvelt legyen.

Majd a miniszterelnök elődeivel foglalkozik, akik szerinte oly egyének voltak, akik nemcsak közjogellenes dolgokat nem műveltek, hanem a magyar közjog helyes alkalmazásáért egynémelyike vértanúságot szenvedett. Szünetet kér.

Elnök: Az ülést 10 percire felfüggeszti.

Szünet után.

Feilitzsch Arthur báró alelnök az ülést újból megnyitja.

Báró Kaas Ivor: Folytatja félbeszakított beszédét.

Ugron Gábor: Nem vagyunk negyvenen. (Felkiáltások a jobboldalon: *De igen!*)

Elnök: Tessék nyugodtan lenni, megvan a tanácskozásképes szám!

Holló Lajos (A jobboldali ajtókon hezőzőnlő képviselők az ajtóban megállanak és hangosan beszélnek.): Ha bent vannak, akkor beszélgetnek. Csinaljon az elnök csendet. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Elnök: **Holló** képviselő ur ne tanítson engem. (Holló dühösen az asztalra csap.) **Hollót** rendreutasítja.

Holló Lajos: Az elnök ne éljen vissza jogával! (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Újból rendreutasítja **Hollót**.

Simonvi-Semadam Sándor: Igenis, az elnök viszály jogával.

Elnök: Rendreutasítja **Simonvit**. (Nagy zaj.)

Báró Kaas Ivor: A magyar hadseregről s annak felállítására érdeklődésben beszél. Ha létszámot akar emelni a kormány, úgy tegye ezt, de nem a közös hadseregnél, hanem a honvédségnél. Erre senki sem fogja sájnálni az anvazi áldozatokat. Felfogása szerint, ha ő felsége a magyar nemzeti politika élére állt volna, úgy ma a Magyar-Osztrák Monarchia tényleg elérte volna azt az annyira hangoztatott nagyhatalmi állást, míg jelenleg a legmerészebb képzelőtehetséggel megáldottak sem hiszik el. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a néppárttól.)

Várady Károly: A közös hadügyminiszternek az osztrák delegációban mondott exposéjával foglalkozik és azt a magyar közjoggal össze nem egyeztethetőnek tartja és élesen elítéli. A történet lapjai azon tanúságot szolgáltatják, hogy az osztrák katonaság vezető férfiai úgy a multban, mint a jelenben a magyar alkotmányosság elnyomására eszközként kínálkoztak s azokat fel is használták. Tehát kár volt a hadügyminiszternek a hadsereg hagyományaira hivatkozni. Orvend annak, hogy a hadügyminiszter a szolgálati szabályzattal foglalkozik, mert felhívta figyelmüket arra, hogy ez is a revízió tárgyát képezheti, mert ez sem felel meg a közjogi helyzetnek. Felfogása szerint a hadügyminiszternek a hadsereg definiálásáról szóló beszéde is csődöt mondott, legalább is a magyar törvényhozás előtt, mert tudtával az egységes hadsereg fogalmát itt sohasem fogják elismerni. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Helytelen a hadügyminiszternek azon nyilatkozata is, hogy több nagynevű magyar politikus is elismerte a német nyelv ogosságát a hadseregben. Erre precedens nem fordult elő, helytelen tehát a hadügyi kormány részéről minden kísérlet a magyar közjogi helyzet elhomályosítására, mert ez célhoz nem fog vezetni, mert mindig lesznek itt e házban hazafias emberek, akik küzdeni fognak ezen erőszakos elbírás ellen és hirdetni fogják annak közjogellenességét. A javaslatot nem fogadja el és határozati javaslatának elfogadását ajánlja, mely a szolgálati szabályzat kijavításáról szól.

Elnök: Megállapítja a holnapi ülés napirendjét. Következnek

az interpellációk.

Molnár Jenő: A posta- és távirdatisztviselők pótlékának kiutalása tárgyában interpellálja a kereskedelmi minisztert.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter: A tárgya keretébe tartozó alkalmazottak mind megkapták már a pótlékot, csak a posta- és távirdatisztviselők nem. Ez csak azért szenvedett eddig késedelmet, mert a kiutalásnak technikai akadályja volt. E hét végéig azonban mindenki meg fogja kapni. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Molnár Jenő a választ tudomásul veszi.

Elnök az ülést 3 órákor berekeszti.

TÁVIRATOK.

A török reformok.

Konstantinápoly, január 18. A porta tiltakozik a macedóniai vilajetek csendőrfőparancsnoka olasz segédének kinevezése ellen, amit azzal indokol, hogy minden nagyhatalom csak egy tisztet ad. Tehát, miután a főparancsnok olasz, az olasz segéd kinevezése felesleges.

Konstantinápoly, január 18. A porta ma ismételt sürgős után az entente hatalmak nagyköveteihez juttatta a kerületi hatóságoknak megküldött és a polgári ügynökök működésére vonatkozó utasítások másolatát.

Konstantinápoly, január 18. Kibocsátották **De Georgis** tábornok szerződésének aláírásáról szóló iradót. A szerződési okmány tegnap ment Rómába. Konstantinápoly, jan. 18. Hír szerint a két polgári ügynök csak szerdán utazik el. A szultán kihallgatáson fogja őket fogadni. Amaz utasítás másolata, amelyet a porta az entente hatalmak nagyköveteihez juttatott és amely a három vilajet hatóságaihoz intézett utasításokat tartalmazza a polgári ügynökök működését illetően, csak török fordítása a porta e hó 10-éről való közlései első pontjának.

Konstantinápoly, jan. 18. **Schoatak** tábornok, a macedóniai vilajetek csendőrfőparancsnokának orosz segéde e héten érkezik ide.

Konstantinápoly, jan. 18. A kirkilisszei szandsákban levő **Vasziliko** mellett török jelentés szerint a komitacsik három mohamedán lakost megöltek, miert is valamint más okokból számos letartóztatás történt. A letartóztatottak között van a **Drinápoly** melletti **Krokovánból** való 56 katolikus bolgár. Ugyancsak török jelentés szerint a szerreszi szandsák északi részében komitébandák bukkantak fel.

Az afrikai német gyarmatok lázadása.

Berlin, jan. 18. Délvugat-afrikai alkalmazásra a császár rendeletére **Kielben** és **Wilhelmshavenben** 250 tónyi tengerészgyalogságot mozgósítottak megfelelő számú tiszttel. A második tengerészhadosztály ezenkívül négy gépágyu különítményt is állít ki. Az indulás az északi német **Lloyd** egyik gőzösével e hó 21-én **Wilhelmshavenből** van tervbevéve.

Magyarság t. olvasóihoz!

A MAGYARSÁG tisztelt olvasóinak tudomására hozzuk, hogy a MAGYARSÁG éjjeli eseményeket is tartalmazó reggeli kiadása Budapesten az utcai lapárusítóknál kapható.

Ezt a kiadást csakis utcai lapárusítók útján bocsátjuk igen t. olvasóközönségünk rendelkezésére.

A MAGYARSÁG reggeli kiadása 8 söt néha 12 oldal terjedelemben fog megjelenni és egyes száma 2 fillér lesz.

Tisztelt előfizetőinknek mindig úgy mint eddig, az esti kiadást kézbesítjük és budapesti előfizetőink este, vidékiek pedig korán reggel kapják kézhez a MAGYARSÁG-ot.

Tőzsdékben csakis a MAGYARSÁG helyi esti kiadása lesz kapható.

Aki a Magyarságra helyben egy hónapra 1 koronával, vidékről pedig 1.20 koronával előfizet, a lapot az eddigi, 8-12, söt 16 oldal terjedelemben kapja és azonkívül vasárnaponként a MAGYARSÁG rendes heti szépirodalmi mellékletét, a MAGYAR CSALÁDOT, előfizetőink ezen kedves vendégét és minden előfizetőnk az év végén kap, a magyar könyvpiacon nagy föltűnést keltő irodalmi ALBUMOT, mely gazdag társadalmi és szépirodalmi tartalmánál fogva páratlanul álló kincstára az ez évi szellemi termékeknek.

Oly kedvezményeket egy lap sem nyújt előfizetőinek, mint a **MAGYARSÁG**.

A MAGYARSÁG minden előfizetőjének jogában áll havonta 10-szer egy 10 szóból álló apróhirdetést teljesen díjmentesen közzétenni.

Az **URAMBÁTYÁM** című egyedüli magyar társadalmi élclapot a **MAGYARSÁG** előfizetői 16 korona helyett 12 kor. kedvezményes évi előfizetési árban kapják.

A **BUDAPESTI BAZÁR** című magas irodalmi színvonalu, kitűnő magyar divatlapot pedig 1.30 korona negyedévi kedvezményes előfizetési árért kapják a **MAGYARSÁG** előfizetői 1.50 korona helyett.

Tisztelettel

a **MAGYARSÁG**

szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPIHIREK.

Budapest, január 18.

— (Udvari és személyi hírek.) Frigyes főherceg tegnap délelőtt Bécsből Pozsonyba utazott. — A Prager Tagblatt közli, hogy **Ottó** főherceg és felesége hosszabb tartózkodásra Prágába utaznak. **Ottó** főherceg öcsöce, **Károly** főherceg, aki állandóan Prágában lakik, hosszú külföldi utra utazik. — **Gizella** bajor hercegné ma reggel Münchenből Bécsbe érkezett.

— (Titkos tanácsosi eskütétel.) Bécsből jelentik: Ő felsége ma délelőtt eskettette fel gróf **Cavriani** alezredest és gróf **Salm-Reyfferscheidt** Ágostot, mint **Mária Terézia** és **Mária Jozefa** főhercegnők udvarmestereit és báró **Sedelnicky** Zdenko nagybirtokost mint titkos tanácsost.

— (Kitüntetés.) A király **Bankos** Sándor, az első szabadalmazott dunagőzhajózási társaság szolgálatában álló hajóskapitánynak, sok évi hű szolgálata elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— (A kassai muzeum megalkotói.) A király megengedte, hogy a kassai muzeum létesítése és rendezése körül szerzett érdemeikért **Kassa szabad királyi város közönségének**, valamint **Bubics** Zsigmond kassai püspöknek és **Desseffy** Pál kaproncai nagybirtokosnak elismerése nyilváníttassék. **Éder** Gyula, Kassa szabad királyi város nyugalmazott tanácsosának és **Mihalik** József, az országos magyar iparművészeti muzeum öréneke pedig ugyanazon alkalommal szerzett érdemeikért, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

A királyi kézirat, mely a vidéki kulturális élet fejlődésének jelentőségét méltatja, a közvélemény figyelmét az egyre fejlődő és Kassa városára és a nemrégiben megnyílt díszes muzeumára irányítja. A kassai muzeum alapítása nem új keletű, alapvetői a jeles város régi polgárai voltak. De költséges és tagas palotájába költözvén, most fokozottabb mérvben lehet szolgálatára a műveltség és fejlődés dolgában. Kassa közönsége áldozatkészségével pompás hajlékot teremtett muzeumnak és nagynevű tudós egyházi jeledeleme százazretet érő képgyűjteményét

ajánlotta fel a muzeum céljaira. Így gazdagodott a kassai muzeum a **Bubics**-képtár kincseivel, amelyek kétségkívül a legfőbb ékessége az egyebekben is gazdag tárlatnak. A király elismerése az illusztris főpap személyében a művészetek fenkölő istápolóját, a kiváló püspököt éri, aki magas korában és nagymérvű hivatalos elfoglaltsága mellett is, szilisz tevékenységet fejt ki a hazai tudományosság és közművelődés terén. **Desseffy** Pál margonvai nagybirtokos főlöttebb értékes ereklyegyűjteményének följajánlásával szolgált rá a királyi elismerésre.

— (Udvari bál Bécsben.) Bécsben tegnapelőtt volt az első udvari bál, amelyen az uralkodóház Bécsben időző tagjaival a király is megjelent, aki **Mária Jozefa** hercegnőt vezette karján. Ott voltak a közös miniszterek, **Körber** miniszterelnök a kabinetnek majdnem összes tagjaival, a diplomáciai kar, a reichsrath mindkét házának elnökei, Alsó-Ausztria, Csehország, Morvaország, Felső-Ausztria helytartói, Szilézia és Bukovina tartományfőnökei, a delegáció elnöke, a delegáció sok tagjával, sok képviselő, udvari és állami méltóságok, a tábornoki kar sok tagja, az arisztokráciának és papságának számos képviselője. Ott volt a bálon gróf **Hedervary** Károly volt magyar miniszterelnök is. A cercle alkalmával bemutatták a királynak és **Mária Jozefa** főhercegnőnek azokat az előkelőségeket, akik ezuttal először voltak jelen az udvari bálon. Az első tánc után ő felsége körüljárt a termekben s megszólította a diplomáciai kar tagjait. Legelsőben gróf **Wedell** német nagykövetet szólította meg és tíz percig beszélgetett vele. Azután **Hohenlohe** herceggel, **Chodolinszki** gróffal, **Thun-Hoh nstein** József gróffal, **Thun** gróf volt miniszterelnökkel, **Körber** miniszterelnökkel, **Pitreich** közös hadügyminiszterrel beszélgetett hosszabb ideig a király. A hölgyek ezuttal is szinte leirhatatlan fényt fejtettek ki öltözék dolgában. A ruhák tündéri fényét csak az ékszeres szikrázó csillogása multá felül.

Mária Jozefa főhercegnő cseresznyeszín puha bársonyruhában jelent meg, gazdag arany- és opálhímzéssel. Az arabeszk mintával hímzett bársony fodrot ugyancsak piros muszlin de soie bodor támogatta. **Mária Valéria** főhercegnő egyszerű ruhát viselt, amelynek hófehér anyaga királynői porapára vallott. **Mária Krisztina** főhercegnő (Péter Ferdinánd toszkánai herceg neje) fehér selyemruhát viselt, amelyet teljesen elborított az ezüstpillangóval hímzett és két sor fekete tüllbodorral körülfogott felső ruha. **Izabella** főhercegnő remek fehér csipkeruhát viselt, lila pillangó- és ezüsthímzéssel. A dereka kivágását mogyoró nagyságu gyémántors díszítette. **Köburg Karolina** hercegnő (toszkánai főhercegnő) világoskék puha bársonyruhát választott gazdag ezüsthímzéssel. A legpompásabb ruhák egyikét Bourbon-pármai **Mária Antónia** hercegnő viselte. A ruha fehér, nehéz selyem volt, csipkeruhával borítva, amelynek a mintáját a Bourbonok heraldikus liloma képezte. A derekát csipke és virág ékítette. **Esterházy** Miklósné hercegné remek aranvnyal hímzett csipkeruhát öltött nehéz fehér selyem alj fölé; derekán a dísz mindenütt gyémánt kőszötyűk tartották. **Esterházy** Margit hercegnő, aki ezuttal először jelent meg a bécsi udvari bálon, igen bájos ruhát választott első föllépésére. Puha fehér atlasz alsóruhája nem is látszott az ezüsthímzésű csipke felsőruhától, amelynek mintáját tollak képezték. **Apponyi** Sándorné grófné orkideákkal díszített lila atlasz ruhában jelent meg, gyöngyház és zsenília hímzéssel. **Esterházy** Mimi grófné ezüst pillangófodros fehér ruhában volt, amelyet rózsaszín alsóruha fölé viselt. **Széchenyi** Jella grófné könnyű rózsaszín ruhában volt, aranyhímzéssel.

— (Szápáry utja.) Fiuméből jelentik: Szápáry gróf volt kormányzó **Gitana** nevű yachtja két napi itt időzés és személyzetének felvétele után, ma este tatarozás végett **Pólába** indul. A javítás két hétig tart. Ezután a **Gitana**-val **Szapáry** Pál gróf és családja és anyjuk az afrikai partokra utaznak.

— (Anarchista merénylet egy színházban.) Milánóból táviratozzák, hogy a **Scala**-színház előcsarnokában tegnap este véres merénylet történt. **Divelli** Cézár lovassági hadnagyot, amint éppen be akart menni a színházba, hátulról orozva megtámadta egy fiatal ember és néhány késszurást ejtett rajta. Az előcsarnokban levő közönség lefogta a merénylőt, a súlyosan megsebesült hadnagyot pedig egy közeli gyógyszer-tárba vitték s ott bekötötték sebeit. A merénylő a rendőrségen azt vallotta, hogy **Manfredi Luigi-**

nak hívják, anarchista, a hadnagyot nem is ismerte s csak azért akarta leszurni, hogy a hadsereg iránt érzett gyűlöletét bebizonyítsa. A rendőrség azt hiszi, hogy a merénylő örlt. **Divelli** Cézár hadnagy, akinek állapota súlyos, fia egy tábornoknak.

— (Egy gyáros öngyilkossága.) Bécsből jelentik: **Dr. Winternitz** Pál, a podbrati mechanikus szövőgyár főnöke, melynek főszékhelye **Königinhofban** van, ma délután állítólag pénzügyi zavarok miatt agyonlőtte magát. A cég már öt év előtt 3 millió korona passzívával válsággal küzdött, azonban sikerült annak idején a hitelezőket egy kattunyomó gyár eladásával kielégíteni.

— (Az «István főherceg» megszűnik.) A tudományos akadémia palotájával szemközt levő **István főherceg** szálló, vendéglőjével és kávéházzal egyetemben, legközelebb végleg megszűnik s vele a fővárosnak egy régi, szolid vendéglőadója tűnik el. Az az elsőemeleti patkóterem, ahol az Akadémia, a **Kisfaludy**- és a **Petőfi**-társaság tartották nagygyűléseik után kedélyes bankettjeiket, nem lesz többé tanuja sem irodalmi felkészítőknak, sem pajkos jökekvü poharazásoknak. Megszűnik a kávéház is ahol a tudós és irodalmi társaságok tagjelöltjei kibiceltek a választás napján, lázasan várva egy-egy hírnököt, aki az esélyek pillanatnyi változatairól hoz értesítést. **Gandel** János, a vendéglősök tiszteletben álló deyenje, akinek vezetése alatt fölvirágzott a hotel, a magánéletbe vonul vissza. A kétemeletes és két utcára nyíló ház tulajdonosa az egész épületet lebontatja s helyébe nagy bérházat építtet.

— (Pápai kitüntetések.) **X. Pius** pápa dr. **Bencze** Benő székesfővárosi III. kerületi előjárót, az egyház körül szerzett érdemeinek elismerésül a «Pro Ecclesia et Pontifice» rendjellel tüntette ki. **Tolovits** Kálmánt, Hont vármegye tiszteletbeli főjegyzőjét pedig egyházi ügyekben és a közjótékonyaság terén szerzett érdemei elismerésül a «Szent sir-rend lovagja»-vá nevezte ki.

— (Bálrómai nagykövetségünk.) Rómából jelentik: **Paselli** báró **Quirinali** csztrák-magyar nagykövetségnek tegnap bál volt, melyen megjelentek a legmagasabb udvari méltóságok, a diplomáciai testület és számos kiválóság.

— (A legújabb Boda-merény'ő.) Hirtelenében meg sem lehetne mondani, hogy hány embert tartóztatott le a budapesti rendőrség ama gyanu alapján, hogy a Boda-féle rablás tettesét kerítette kézre. Volt ezek között olyan is, akiket más jelentett fel; de önként jelentkező is volt, **Gottfried** Béla, a hírhedt szimuláns, aki jelenleg ismét a lipótmezei tébolydában van. A legújabb Boda-féle rabló tegnap éjjel «került kézre» és pedig a **Lánchidon**. Ugyanis a **Lánchida** ügyelő budai rendőr észrevette a hidon egy embert, aki le s föl sétálva szoltárokat énekel. Megszólította s igazolásra kényszerítette, mire az énekelve előadta, hogy **Szűcs** Józsefnek hívják és hogy ő követte el a merényletet és a rablást **Boda** István pénzeslevélhordó ellen a **József-köruton**. A rendőr erre bekísérte a **Zrínyi**-utcai főkapitányságra, ahová rövid uton előhívták **Boda** levélhordót is (aki unhatja már ezt a sok herce-hurcát), konstatálták vele, hogy a szoltáros ember örlt és nem a keresett rabló. A szerencsétlent bezárástották a lipótmezei tébolydába.

— (A leszavazott szobor.) A szerb skupstina — mint belgrádi táviratok alapján már adtunk róla hírt — szombaton első és második olvasásban is nagy többséggel leszavazta a kormány előterjesztését, amelyben 200.000 korona hitelt kért a **Topolajubileum** megünneplésére és **Kara Gyorgye** szobrára. Azóta a kormány olyan nyomást gyakorolt a tulzó radikálisokra, hogy ma azok a kormány javaslata mellett szavaztak s így harmadik olvasásban előadta a skupstina a hiteltörvényjavaslatot.

— (A Dunáról.) A folyammérnöki hivatal jelentése szerint a **Duna** átlag áradó jelleget öltött a bekövetkezett havazás és olvadás következtében. A jég mindenütt megolvult s málik. A **Duna** egész **Mohácsig** jégmentes. A fővárosnál a víz tegnap 22 centimétert emelkedett s mai magassága 126 centiméter.

— (Halálozás.) Bogisich János fővárosi ékszerkereskedő tegnap éjjel rövid szenvedés után 67 éves korában elhunyt. Bogisich János régi nemesi családból származott és már az 50-es években lépett a kereskedői pályára. Hol mint az egyik legelőkelőbb fővárosi ékszerüzletnek tulajdonosa szép pozíciót biztosított magának a kereskedői világban és a fővárosi társaságokban.

— (Szász Károly utóda.) A dunamelléki evang. egyházkerület múlt év október hónapjában tartott közgyűlési határozatából kifolyólag tegnap bontották föl a szavazólapokat, amelyeket az ősz Szász Károly püspök nyugalomba vonulása következtében, a püspök személyére bocsátottak. A legtöbb szavazat Baksay Sándorra esett, aki régi disze a magyar protestáns világban. Kitűnő szónok, fényes tollú író, akinél a magyar fajnak alig van hivatottabb rajzolója s tisztább megszólaltatója, de nincs a magyar népnek jobb ismerője sem nálánál.

A Kálvin-téri egyházi épületben gyűlt össze tegnap délelőtti tizenegy órakor az egyházkerületi bizottság Darányi Ignác elnöklésével. Tagjai voltak a bizottságnak: Koncz Imre és Mody Lajos főesperesek, Szilassy Aladár, Adám András, Kállossy József, Szóts Farkas és Vécsey Tamás. A püspökségre két komoly jelölt volt: Baksay Sándor, solti egyházmegyei főesperes és kunszentmiklósi lelkész és Petri Elek teológiai tanár. Összesen háromszázötvenhat szavazat érkezett be. Ezek közül hét egyházközösség (a sepsi, ujbábási, némedi, alsó-nyáregyházi, báta, pákozdi és bölcskei) szavazatát alaki szabálytalanság miatt megsemmisítették. A háromszázkilenc szavazatból száznyolcvanöt Baksayra, százötvenkilenc Petrire esett, nyolc pedig másokra. Eszerint Baksay Sándort ötvenöt szótöbbséggel püspökké választották.

Baksay Sándor Baranya vármegyében, Nagy-Peterden született 1832 július 28-án. Atyja, Baksay László tanító, anyja Földváry Réza volt. A gimnáziumot Csurgón, a teológiai tanfolyamot 1854-ben Kecskeméten végezte s ott egy évig segédtanár volt, a bölcsélet történetét tanította. Majd a halasi gimnáziumban tanárkodott és 1862-ben a csanádi, azután 1866-ban a kunszentmiklósi egyház hívta meg lelkészévé, 1878-ban pedig a solti református egyházmegye főesperesévé lett. Irodalmi érdemeiért a Kisfaludy-Társaság 1872-ben, a Magyar Tudományos Akadémia 1884-ben tagjává választotta. Halasi tanár korában magyarrá fordította Lucanus *Pharsaliáját*, melyet az Akadémia a Kelemen-díjjal kitüntetett. Elbeszéléseit, a *Gyalogkönyvet*-t és a *Szederindok*-at a kritika irodalmi eseményszámába vette, a mohácsi vérszel foglalkozó történelmi regénye, mely néhány év előtt jelent meg, tetézte írói habérját. Az *Hűsz* magyarrá fordításában merész ujtással élt: alexandrinusokban fordított, de már első kísérleteit, a *Hera kendőzését* és a *Hajók katalónusát*, melyvel a Kisfaludy-Társaságban széköt elfoglalta, nagy tetszéssel fogadták. Egyházi irodalmi műveiből tizenöt kötet jelent meg.

— (Ujszülött egy arófi családban.) Stomfáról telegrafálják a «B. T.»-nak: Gróf Karolyi Lajosné, született Széchenyi Hanna grófnő, Széchenyi Béla gróf leánya, ma egészséges fiúgyermeknek adott életet.

— (Bóra.) Fiuméből táviratozzák, hogy ma reggel óta rettenetes bóra dühöng. Az abbáziai hajókat beszüntették. A partvidéken egyáltalán nem közeledhetnek a hajók. A Monte-Maggiore nagy hó borítja.

— (A Párisi Áruház épülete.) Disztelen, ormóttan falak emelkednek az égnek hónapok óta a Kerepesi-úton. A leégett Párisi Áruház romjai, amelynek rémes katasztrófáját már-már el is felejtük. Csak akkor jut legfellebb az eszünkbe, ha elhaladunk a komor falak előtt. Igazán botrányos, hogy hónapok óta csak addig haladtak a Párisi Áruház felépítésében, hogy az állványokat megcsinálták. S ott áll a négyemeletes romhalmaz, Budapest legforgalmasabb útján, elcsufítván az egész környéket, de még inkább akadályozván a forgalmat. De ennél is nagyobb baj, hogy ez a romhalmaz közveszélyes. E nagy égés rettenetes hősege a falak épességét alapjában megrendítette s most, pusztán

állván, a téli időjárás viszontagságai, a fagy és nedveség még inkább meglazítják a falak ellentálló képességét. A romok bedülhetnek s tekintve négy emeletes magasságukat s a Kerepesi-ut éjjel-nappali nagy forgalmát, katasztrófát okozhatnak. A falak téglából épültek, melyeket az irtóztató hőség több helyütt egészen tönkretett. Hogy a Párisi Áruház épületét így pusztulásra hagyják, a *pörök az okai*, melyek a tűz folytán keletkeztek. A biztosító társaság ugyanis vonakodik a biztosítási összeget a háztulajdonos Szendési (Hav) testvéreknek kifizetni, akik most milliós perrel támadták meg a társaságot. Viszont a Szendési testvérek a katasztrófából kifolyólag bűnvád alatt állanak a Goldberger testvérekkel együtt. Ezenkívül még nincs eldöntve az a kérdés sem, hogy Áruház marad-e továbbra is ez az épület, vagy közönséges bérház lesz-e belőle? Ámbar a Goldberger-cég, ha a bajok elmúlnak, a régi helyen akarja folytatni az üzletet. Mindezek azonban magánjogi természetű ügyek, amelyek nem teszik megokoltá egy újabb nagy szerencsétlenségnek a lehetőségét. A tulajdonost — sajnos — most még nem lehet a szabályrendeletnek értelmében arra kötelezni, hogy a házat felépítse. De arra igenis lehet őt kényszeríteni, hogy a közveszélyes romokat lehordassa. A jelen állapot csufságára a Kerepesi-útnak és veszedelmére van a főváros lakosságának.

— (Az újságírók vasárnapja.) Az újságírók egyesületének megbízásából ma egy órakor az újságírók öt tagu küldöttsége tisztelgette Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternél, hogy a vasárnapi munkaszünetet az újságíró munkára is terjesztsék ki. A küldöttséget Vészi József országgyűlési képviselő vezette. A küldöttség előadta azt az elviselhetetlen helyzetet, amely az újságírókat megszakítás nélkül való munkára kényszeríti. A miniszter a legnagyobb előzékenységgel fogadta az előterjesztett kérelmet és hajlandó a gyors segítségre. Először azt az ajánlatot tette, hogy a most kijátszott vasárnapi munkaszünetről szóló törvény megszüntetésével segít, egyben elrendeli, hogy a hétfői lapok szedését 6 órától 8 órára engedélyezi csak. A deputáció tagjainak arra az ellenvetésére, hogy ezzel nem volna segítve a dolgot, mert ebben az esetben az újságírók a vasárnap éjjeli munka helyett a hétfő hajnali munkára kényszerítettnek és ezáltal a mostaninál majdnem rosszabb helyzetbe jutnának. Hieronymi Károly arra kérte a bizottságot, delegáljon két tagot, ő maga részéről szintén delegálni fog egy miniszteri tanácsost és ezzel állapítsa meg a bizottság az újságírókra nézve méltányos megoldást. Ő ahhoz készséggel hozzá fog járulni. Az újságírók erre bejelentették a miniszternek, hogy maguk részéről Vészi Józsefet és Messzer Sándort delegálják a részletek elintézésére.

A tárgyalásokat, mint a miniszter megígérte, már a legközelebbi napokban megkezdik.

— (A szegedi koszoru-affér.) Megirtuk, hogy a szegedi koszoru-affér három áldozatát a napokban az aradi várba szállították. Az aradi hadbírószék vizsgálja most az ügyet s mint Szegedről jelentik, tegnapelőtt ártírt a szegedi járásbírószékhez, hogy hallgassa ki Peták Istvánt, Moqyar Andrást és Kovács Imrét, a 46. gyalogezrednek decemberben szabadságot embeireit, hogy mondják meg: 1. Volt-e gyűjtés az ezredben a szobor koszrujára? 2. Ha volt, ki gyűjtötte? Kik és mennyit adtak rá? Az utászoknál is gyűjtöttek-e? 3. Volt-e olyan polgárember, aki a katonákat fölbujtotta erre? 4. Azoknak a tanúknak, akik ebben az ügyben szerepelnek, október 5., 6. és 7-én éjjel volt-e kimaradásra engedélyük? Meddig maradtak ki és kivel beszéltek éjjel? Csontka Elemér kir. aljárásbíró kihallgatta az illetőket, akik azt vallották, hogy *nem tudnak semmit*. Vallomásukra eskültek.

— (A lököpány küldöttje.) Németh Antal 26 éves feyházviseltes kocsis a lopásnak egy új módját találta ki. Beállított a Főthi-ut 40. számú házba és végig kopogtatott minden ajtón. Sós Józsefné nap-számosná beeresztette.

— A főkapitány küldött — mondotta — egy embert keresek.

Széjjel nézett a lakásba, azután udvariasan köszöntött.

— Köszönöm, látom már hogy nincs itti. Ezzel sietve távozott. Az asszony csak azután vette észre, hogy Németh egy téli kabátot ellopott, A furfangos tolvajt letartóztatták.

— (Komlóssy főhadnagy titokzatos halála.) Fiumei tudósítónk jelenti: Komlóssy főhadnagy rejtélyes halála ügyében, — akit holtan találtak a Zárai tengerparton, — a vizsgálat egyedüli célja az, hogy megállapítsa: mi okozta a főhadnagy halálát? A rejtélyes ügyben annyi ellentmondó körülmény halmozódik a kiderítő nyomozás elé, hogy még a valószínű föltevést sem lehet precízíteni. Azt hiszik, hogy Komlóssy *bérgyilkosságnak* esett áldozatává. Ezt megerősíti az is, hogy arca félig le volt borotválva és nyakán tátongó vágási seb volt. Bizonyos tehát, hogy *borotválás közben metsztek át a nyakát*. Ongyilkosságból vagy borotválkozás közben elmezavarodottságában nem vehatta el a nyakát, mert holttestét télidőben öltözötten találták meg a tengerparti sziklakön. Meglehetősen eddig az is, hogy miért hiányzott lábáról a cipő? Föltéve, hogy a hullámok napokon át ide-oda hánnyták-vetették a hulláját, akkor sem érthető, hogy miképpen váltott le a cipő a lábáról? A rablógyilkosság esete is kizárt, mert *negyven korona* készpénzt is találtak a halottnál. Mindezek a körülmények csak igazolják azt a föltevést, hogy a kutató hatóságnak *bérgyilkossággal* van dolga. Már most az a kérdés, hogy Komlóssy, aki bizonyára utána ment Zárába régi kedvesének, találkozott-e vele és volt-e közöttük vagy a férje között összekocnás? A vizsgálatnak tehát azt kell most legelőbb kideríteni.

— (Rákóczi-ünnep Párisban.) Párisból írják lapunknak: A Párisi Kölcsonösen Segélyező Magyar Egylet a napokban, távol a hazától, de igazi magyar érzéssel fényesen sikerült Rákóczi-ünnepet rendezett nagyszámu, előkelő közönség jelenlétében. Ott voltak többek között Teleki és Lippe grófnők, Nemes gróf főkonzul, Fürth alkonzul s a magyar kolónia jelesei. Az ünnepséget földelaki Návay Aladár dr. elnök tartalmas korrajzzal nyitotta meg, mely után szavazatok, zenei előadások és előképek váltakoztak. A szavazók közül különösen kitűntek Adorján Ilonka és Irma, Jónásné, Richter Sándor, Lányi István és Ambrus Ödön. A hazafias ünnep rendezését Polgáry Géza festőművész nagy buzgalommal és méltó sikerrel végezte.

— (Rablóbecsület a Ferencvárosban.) Egyik kiválóbb fővárosi kriminálistával, aki nemrég mint hivatalból kirendelt védő működött egy többszöri rablással vádolt gentleman mellett, történt meg az eset. Az ügyvéd egy este tíz óra tájban baktatott a legsötétebb Ferencvárosban. Egyszerre elébe került egy marcona trabális alak, kiragadta kezéből esernyőjét és ütni, fojtogatni kezdte. Az ügyvéd kétségbeesetten kiáltozott, persze nem hallotta senki. Egyszerre azonban az alak félbehagyja a támadást és a legudvariasabban kezdi az ügyvédet kérlelni:

— Igazán bocsánatot kérek, ügyvéd ur... tévedés volt a dologban. Nem ismertem meg az ügyvéd urát, hisz ön védett engem. Bocsásson meg ügyvéd ur... Engedje meg, hogy hazakisérjem, *sok gazember* van ezen a tájékon. Akkor nem fogja bántani senki.

Az ügyvéd elfogadta a támadóból lett védő ajánlatát és biztos oltalom alatt sétált haza. Ez a rablóbecsület a Ferencvárosban.

— (Egy elítélt huszár merénylete.) Sopronból jelentik: Knorr János 14. huszárezredbeli közhuszár az ezredétől megszökött és rablógyilkosságot követett el. Az ügyet a soproni hadbírószék tárgyalta és miután tette, tagadása dacára is rábizonyult, a katonai törvényszék Knorr halálra ítélte. A halálos ítéletet felsőbb helyen husz évi börtönre változtatták át. Amdön az ítéletet az elítélt előtt kihirdették, rá akarta vetni magát a hadbíróra, de tettét még idejekorán sikerült az őrknek megakadályozni.

Törvényesen védett

„Bob-csemege”

a legkellemebb hashajtó. Orvosok rendelik.

Kapható a gyógyszerárakban.

Főraktárak: Lux Mihály, Múzeum-körút 7., Dr. Egger Leó, Váci-körút 17., Török József, Király-utca és Andrassy-ut. Kartschmaroff A., Népszínházszel szemben, Fodor J. Sas-drogueria, Kerepesi-ut, Gara és Roth, József-körút 74., Fodor Márton, VII., Király-utca 41. és Váci-körút 10., Molnár és Moser, Koronaherceg-u., Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szécsy Lajos, Andrassy-ut 78., Reiner és Társa, Buda, II., Fő-utca 12.

— (Szerencsétlenül járt turisták.) Bécsből táviratozzák, hogy dr. Nabel lesbeni bányászati akadémián segédtanár szombaton egy barátjával kirándult a reichensteini hegerek közé és azóta egyikük sem tért vissza. Valószínű, hogy hóvihar temette el a két turistát. Lesbenből és Rastiból mentőexpedíciókat küldtek felkutatásukra.

— (Tűz egy liceumban.) Maramaros-Szigeten tegnap reggel az a rémhír járta be a várost, hogy a liceum épülete lángokban áll. Oriási füstgomoly tört elő az épülethöz s amint a tűzoltók a második lépcső ajtó át felvitették, egyszerre lángban állott a lépcsőház és attól lehetett tartani, hogy a tűz átcsap a főépületre. Másfél órai munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A kár így is jelentékeny.

— (Hírek a rendőrségről.) Életuntak. Eifried Nándor huszonegy éves festékkereskedő a József-körut 35. számú lakásán hipermangánt ivott. A mentők súlyos belső sérülésekkel vitték a Rókus-kórházba. Szalai Sándor huszonegy éves asztalos segéd a Szvetenav-utca 8/a. számú lakásán mellé lőtte magát. A Rókus-kórházban ápolják. — Kiszurta az éjszaka szemét. Ma reggel egy Petrovics József nevű négy éves gyermeket vittek be a Rókus-kórházba Üllőről. A szerencsétlen fiúnak mind a két szemét kiszurta a hátvia, mert az apjának, aki Üllőn kasznár, valami csínyét elárulta. — A Dunába esett. Glauber Antal hajóács ma délelőtt a várkert rakparton, ahol a kikötő munkálatoknál volt elfoglalva, a Dunába esett. Szerencsére nyomban kimentették s így nagyobb baja nem esett.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Incidens egy tárgyaláson. A budapesti büntető járásbíró előtt dr. Zoltán Géza fővárosi ügyvéd panaszt tett ifj. dr. Schulhof Géza ügyvéd ellen, mert ez neki a budapesti királyi ítéltáblán nemrégiben megtartott tárgyaláson a következő szavakkal illette:

— Alávaló gazember, tudja, hogy amit mond, nem igaz!

Ma volt ezen ügyben a tárgyalás, melyen ifj. dr. Schulhof Géza nem jelenve meg, helyette védője, dr. Weiss Ödön vett részt a tárgyaláson, kijelentve, hogy védelem, ifj. dr. Schulhof Géza nem érzi magát bűnösnek, bár beismeri, hogy az inkriminált kifejezést használta. Ez azonban, a védő szerint, csak a panaszos ténykedésének jogos bírálata volt, mert utóbbi jobb tudomása ellenére azon nyilvánvaló valótlanságot állította, hogy dr. Schulhof atyja egy polgári pörben dr. Zoltánnak zsarolási vádjá miatt a bíróság előtt álló ügyelet és ennek ellenfelét is egyidejűleg képviselte, noha dr. Zoltán jól tudta, hogy ezen állítást az illetékes hatóságok rossz-hiszemű rágalmazásnak minősítették. Dr. Nagy Dezső védbeszéde után a bíró bűnösnek mondogatta ki ifj. dr. Schulhof Géza-t a becsületsértés vétségében s ezért 150 korona pénzbüntetésre ítélte. A védő az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

— Cimbitorló sebész. Megint Fazekas Dánielről szól a néma. Az öreg csudadoktornak ezuttal a rendőrségen akadt baja. Az ő Hermina-uti házában, amelyet bizalmas körben, páciensei körében, szanatóriumnak, gyógyító intézetnek szokott nevezni, amiért csak nemrégiben a fővárosi tanács ítélte el 400 korona pénzbírságra, egy hatalmas bolti cég-tábla hirdeti, hogy: Fazekas Dániel egyet. m. gy. orvos. Persze a jó vidéki, akét Fazekas ágensei felküdének a csudadoktor karmái közé, ebből a csodálatos táblából legalább is azt olvassa ki, hogy a Fazekas ur egyetemi magántanár, tudniillik az egyetemi magántanárok ilyen formán r'vidítik címüket: egyet. m. tanár. Az elmúlt nyáron, amikor egy szegény asszony, Benediktiné a csudadoktor lakásán szörnyet halt (ebben az ügyben még folyik a vizsgálat), egy hatósági orvos följelentette Fazekas Dánielt cimbitorlás miatt és hivatkozva a szomorú esetre, kifejtette följelentésében, hogy Fazekas a közönséget megtéveszti, mert az emberek azt hiszik, hogy egyetemi tanárhoz, vagy egyetemes orvosdoktorhoz mennek, holott csak egy tudatlan sebészre bízzák egészségüket és életüket. A VI. kerületi kapitányság, amelynél a följelentés történt, elfogadta a csudadoktornak azt a ravasz védekezését, hogy ő a rövidítéssel azt akarja kifejezni, hogy egyetemes magán-gyakorló orvos, tehát nem specialista, nem hiva-

talos, nem is egyetemi. A kapitányság föl is mentette Fazekast. A följelentő meg ölebbezte ezt az ítéletet a főkapitánysághoz. Ma hirdették ki Fazekas Dániel előtt a VI. ker. kapitányságánál a főkapitány marasztaló ítéletét, amely a panaszlótat nékesnek mond a ki őt jogosan meg nem illető s a közönséget tévútra vezető cím használása által elkövetett kihágásban s száz korona pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén öt napi elzárással sújta. A csudadoktor bejelentette, hogy az ítélet ellen fölbezz.

NYILTTÉR. *)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

A horvómk'auzula elejtése. A Pozsonyvármegyei Szőlőtermelők Egyesülete a horvámklauzula elejtése alkalmából üdvözlő feliratot intézett Tallán Béla földművelésügyi miniszterhez. A felirat arra kéri a minisztert, hogy a most elért eredményt a végleges szerződés kötésénél is föntartani iparkodjék.

A filoxéra. A szőlőbogár föllépése miatt a földművelésügyi miniszter Kolozs vármegyében Aranykut és Magyaroklyán községek, Szabolcs vármegyében Tiszalök község, Szeben vármegyében Bendorf község, Torontál vármegyében Nagytörök és Orlovát községek határát zár alá helyezte.

Magyar Szappangyárosok Egyesülete. Ilyen nevű egyesület alakult meg tegnap, vasárnap Domony Ödön elnöke alatt. Célja, hogy az osztrák szappanárak nagymérvű beözönlésével szemben a magyar szappantermelők érdekeit megvédje.

A felsőtorontáli ármentesítő társulat betöltötte a társulat igazgatói állását, mely Jankó Agoston alispánná választása fölöttén írszédett meg. A választmányi ülés — mint Nagykikindáról jelentik — egyhangúlag Hauser Károly bárót, a jelenlegi bánlái főszolgabíró-t választotta meg.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 15.000 mm. változatlan áron.

Készárúüzlet.

Buza:

Tiszavideki: 400 mm. 81.5 k. 8.40 korona, 200 mm. 80 k. 8.30 korona, 100 mm. 80 k. 8.30 korona, 100 mm. 79.5 k. 8.25 korona, 100 mm. 79.5 k. 8.15 korona, 200 mm. 79.5 k. 8.15 korona, 200 mm. 79 k. 8.17.5 korona, 100 mm. 79 k. 8.20 korona, 100 mm. 78 k. 8.15 korona, 100 mm. 76 k. 7.75 korona.

Féjermegyei: 130 mm. 78.7 k. 8.12.5 korona, 750 mm. 78.5 k. 8.12.5 korona, 750 mm. 78.5 k. 8.10 korona, 200 mm. 78 k. 8.15 korona, 200 mm. 77 k. 8.05 korona.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 80.5 k. 8 — korona, 100 mm. 80 k. 8.27.5 korona, 200 mm. 79.7 k. 8.20 korona.

Ó-Kanizsai: 3000 mm. 77 k. 8.12.5 korona, Bácskerei: 3800 mm. 76.8 k. 7.85 korona.

Bácsai: 3000 mm. 78 k. 7.60 korona.

Felsőmagyarországi: 109 mm. 75 k. 7.60 korona.

Szerb: 1000 mm. 77 k. 7.62.5 korona.

Róza: 100 mm. 6.40 korona.

Árpa: 100 mm. 5.90 korona, 400 mm. 5.70 korona, 200 mm. 5.65 korona.

Zab: 100 mm. 5.70 korona, 100 mm. 5.57 korona, 100 mm. 5.47 korona.

Érték-tőzsde.

Külföldi ösztönzés hiányában kevés volt az üzlet az előzőszáon. Lényeges változás dében sem történt.

s tartott irányzat mellett az árfolyamok változatlanul jegyeztek.

Az előzőszáon jegyeztek:

Osztrák hitel	677.75	677.50	677.50	---
Magyar hitel	771.50	771.50	771.50	---
Jelzálogbank részv.	516.75	516.75	---	---
Rimamurányi	496	496	496	---
Allamvasut	679	6.250	6.2	---
Városi villamos	329	329	329	---
Budapesti Közfut	591	591	591	---

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	677.75	---	---	---
Magyar hitelrészv.	771.75	---	---	---
Jelzálogbank részv.	5.675	---	---	---
Rimamurányi	496	---	---	---
Allamvasut	679	---	---	---
Városi villamos	329	---	---	---
Budapesti Közfut	591	---	---	---

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.
Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

Schoffola Ernő A ruganyanyaggyártás meghonosítója
Budapest, VI. Andrásy-ut 2
Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre
árjegyzék ingylen.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

Igazgatóság: Leitner és Keleti.

Ma nagy ujdonsági estély!

I órákor! II órákor!

A szerelem áldozatai.

Életpör irta: Caprice, rendező: Rott Sándor.

Ezt megelőzi! Fél 10 órákor!

Hivatásos szerelem.

Böhözt, irta Szatir, rendező: Steinhart G.

A remek télikertben nagy elite-álarcos-bál.

A zenét a cs. kir. Mária Terézia királynő nevét viselő 32-ik gyalogezred és Munczy Lajos és fia zenekara szolgáltatják. — Sétahangverseny kezdete II órákor. Tánc kezdete 12 órákor. — Belépési díj 2 korona.

Werndl-fegyverek

katonai puskművekek által kipróbálva maínnem új állapotban

Gyalogsági fegyver	K 5.— 7.— 10.—
Rövid gyalogsági fegyver	K 8.— 12.— 15.—
Lovassági karabély	K 14.— 16.— 20.—
Lovassági karabély egészen új	K 25.— 30.— 40.—
Töltények darabja	K 1.— 10.— 10.— 10
Fegyverszíj darabja	K 1.— 2.— 3.—
Szurov hüvellyel darabja	K 1.— 60 1.— 150
Lefauchaux revolver	K 4.— 6.— 8.—
Buldon revolver	K 6.— 8.— 10.—
Revolver táská	K 3.— 4.— 5.—

Fegyverekért tetállást vállalunk. Ar meg nem jelölés esetén közép minőségű fegyvereket küldünk.

Tiller Mór és Társa

cs. é. kir. adv. szállítók egyenruházati
intézete Bud. post. IV. Váci-utca 25. sz.

Szájpadlás nélküli fogsorok.

Szájpadlás nélküli műfogak feleslegesnek teszik az inylemez használatát. Hygienicus fogsort ezen elvezése alatt kifaról az magam készítik. Saját rendszerem szerint. És ezen fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus fogsorral néhány perc múlva tökéletesen beszélni és rázni lehet.

Egyedül specialista a szájpadlás nélküli hygienicus fogsorok készítésében:

Dr. PROHÁSZKA HENRIK

Budapest, VII. ker., Király-utca 15. szám.

Vidékiek a műfog elkészítését előre való bejelentés után megvárhatják. Kautsukba foglalt műfogakat 2 forintól, tel es fogsorokat 40 forintól. Mindennemű munkálatonért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átallitok, szájpadlást szabadon hagyom.

A „HARISNYAKIRÁLY”

Budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám a.
Elismert legjobb harisnyak.

Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Vagy választék divatszövetmelyekben. Mértékszerinti megrendésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

Bámulatos eredményt érnek

el „**VÉRTESIN**”-nel (folyékony ezüst) legújabb ezüsttőző teljesen méregmentes. Nélkü lehetetlen, vendéglők, kávéházak és szállodák részére valamint minden háztartásban.
Egy pillanat alatt bármilyen fém (réz, sárgaréz, stb) tartósan ezüstözhető.
Megkopott és megsárgult china-ezüst, ezüst-edények, evőeszközök újá varázsolhatók. Ezüstneműk tisztításához a legcélszerűbb. Helyettesíti a galvanizálást.
Minta üveg (30 gramm) 40 krajcárért a pénz előleges beküldése ellenében bérmentesen küldi

Vértes Adólf, Váci-körút 35.

Viszont elárúsítók kerestetnek. 240

Uj! „Figyelem” Uj!

Légszesz öngyújtók, garantált 10.000 gyújtás; olcsó légszesz- és villanycsillárok, légszesz- és fűtőkályhák, bádigos, légszesz, vízvezeték és villanyfelszerelések jutányos áron eszközök **Benedek Hermann** Budapest, üzlet és raktár: Nádor-utca 11., műhely: Eötvös-utca 51. szám.

KEMÉNY ÉS TÁRSA

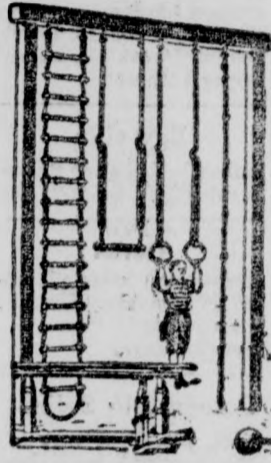
Botéti-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet. Alapítta ott 1888. Telefon 21-54. Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

4%-os törlesztéses készpénzkölcsönt

20, 30, 40, 50 vagy 65 évtőkeamat-törlesztésre földbirtokra és nagyobb budapesti és városi bérházakra környékbeli házak, telkek II-ik és III-ik telteleire 5 $\frac{1}{2}$ -7% kamattal. Országos tartozásoknak magasabb konvertálását, személy- és olcsó kölcsönre való hitelezését, papoknak, köztisztviselőknek, birtokosoknak, kereskedőknek. **Közégeknek és javadalmakra olcsó kölcsönök** birtokok adásvételeit, parcellázásokat stb. a legkülönösebb feltételekkel, szakszerűen és gyorsan lebonyolítja a

KÖZPONTI HITELFORGALMI INTÉZET

Budapest, VII., Szigetvári-utca 24. szám.
Rekklendő telekkönyvi kivonat és kataszteri birtoklv. felvilágosításra pedig válasszék. Közvetítőknek Bécs-, Temes-, Torontál-, Arad-, Csana- és Pestmegyékben szűp jövedelem.

Saját készítményű és amerikai tornaeszközök, fennsík, hálók, labdák, kókusz-szőnyegek, valódi orosz sárcipők, pokrócok, szakok, ponyvák és **lehérruha-erítő-kötél** ek megbízható forrás

Seffer Antal sporteszközök- és hűtélgyártó ipartelepe Budapest, IV., Károly-utca boltszám 12. (Központi városi ház épülete.)

Alapítatott: 1878. TELEFON 15-56.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve. 1854

„GOBESAGOK” Kacagató székelyhistoriák II. KIADÁS
Postaköltséggel együtt 1K.40F. ért küldi: PETERFY TAMÁS BUDAPEST, Koztér

Hirdetéseink alapján történt rendeléseknél sziveskedjék lapunkra hivatkozni.

Brázay-féle sósborszesz.

Használati utasítás minden üvegehez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület hatvannegyedik évi rendes közgyűlését

1904. évi februárius hó 2-an d. e. 10 órakor fogja Budapest, Pestvármegye székháza disztermében (Városház-u.) megtartani.

TÁRGYSOROZAT:

1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak az 1903-ik évi üzlet eredményéről.
2. Határozathozatal a mérleg és tiszta jövedelem iránt.
3. Igazgatósági előterjesztés a részvénytőke fölemelése iránt.
4. Igazgatósági javaslat az alapszabályok 4., 7., 23., 40., 41., 45., 50., 54., 57., 71., 75., 90., 105., 106., 110., 112., 113. és 117. §-ainak módosítása iránt.
5. Egyéb igazgatósági előterjesztések.
6. Az igazgatóság egy tagjának és a felügyelőbizottság összes (hét) tagjainak újból való megválasztása, továbbá a választmány két tagjának, illetve az alapszabályok 41. §-ának módosításával — ennek megfelelőleg — hét tagjának és a választások folytán esetleg a választmányban megüresedő további helyeknek választás útján való betöltése (alapszabályok 23., 35., 36., 41. és 44. §-a).

Ezen közgyűlésre a t. e. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által, szavazati jogát, kinek részvénye 1903. december 31-éig nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap d. u. 5 órájáig az egyesület főpénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letételt.

Budapest, 1904. januárius 15-én.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközlésekre ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszbélyeget beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszbélyegen felül még 40 fillér küldendő.

Hirdetéseket

felvesz a

„Magyarság”

Kiadóhivatala
Szentkirályi-u. 28.

Egy valódi

nagy stonks boá olcsón
eladó. Domonkos Lajos,
Teréz-körút 22. 18sz. 2.

Gépészkovács

állást keres Temesmegyében.
Hol: megmondja a
kiadóhivatal. (209)

Törlesztéses készpénz-kölcsönt

földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, házfűrészek, telkek stb. továbbá környéki ingatlanok II. és III. k. tételére 4-7% os kamattal, személynélküli kezességgel és kezes nélkül minden hitelképes egyénnek havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácia-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válaszbélyeg küldendő.

Egy villa

szabad kézből eladó Rákosszent-Mihály, Lajos-u. 396.

Orvos

(keresztény) keresetik közele Pozsonyhoz. Bővebb: Gyógyszertár, Pozsony-Püspöki.

Fotografáló Satinid

gépet, 18x49-es, vagy feljebb szeretnék venni. Izeli Ferenc, Török-Bálint. (732)

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terheli és ezt olcsó kamattal pénzre akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, mellyre csak 4% kamattal fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztésre adós bármikor felmondható, a pénzügyintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon

Grünsfeld S.-hez

Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint

heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhákat

fehérneműt stb. veszek legmagasabb áron. Singer, Lujza-utca 15. 902

Függönyök

felrakását, dívánokat, fontelokat, matracokat, ablakárnyékokat olcsón elkészítek házánál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos

uri és női cipész mester

Budapest, Teréz-körút 32. Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkben a legolcsóbb áron. — Mértékszerű megrendelések jutányos áron és pontosan eszközöltenek.

Jelszó: vártozok a hazai ipart!

Orlik András

cipész-mester

Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült uri-, női- és gyermek-cipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Női cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Gyermekek-cipők 1 frt 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerű megrendelések a legújabb divat szerint a legolcsóbb áron számíthatnak. Javítások gyorsan s fontosan eszközöltenek.

Gyermek és női ruha

készítését olcsón elvállalom Logódy-u 104 ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

SZELLO R.

saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipő-raktára Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készítenek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek. Javítások elfogadhatók.

DRESZMANN KAROLY

BUDAPEST

horolva homorú-készítő villanverővel — Különleges-esei üzlet horolási- és fordítási-cikkben. — Nagy raktár angol és svéd horolvákban. — Irada és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort

és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen

közvetitek mindent a világon! válaszbélyeget kérek. «Telegdi» Marosludason.

Alapos oktatást

a francia-, angol-, olasz-magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott, Kijűző referenciák. VII., Erzsébet-körút 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

Díjtalanul

meglátogatok kezesség nélküli kölcsönüggekben önálló, hitelképes egyéneket díjkötés gyorsabb lebonyolítás céljából. Ajánlatok — állás, foglalkozás megjelölésével — Alvinczy Sz. Képző-utca 11. küldendő. Válaszbélyeg.

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló-könyvelő. Erzsébet-körút 58. képez felnevelte a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és betűs könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levelezéssel sajátíthatják el a könyvvitelt.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGLÖCSÖBB. PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY 3 KIVETHETŐ MATRACCAL 10 FT. FACÉLSODRONY 10 FT. ÁGYBETÉT 5 FT. GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150 Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem tetsző áruk kicserélhetnek, vagy a pénz visszaadatik.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.

Olcso, szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Saját készítményű férfi- és gyermekruha-áruház.

Magyar gyártmány!

ASZÓDI S. * és TÁRSA

férfiszabó-mester. VIII., Kerepesi-ut 41. (Adria-szálló épület.)

Nagy választék angol és francia divatkelemben.

Mérték szerinti megrendeléseket az általános elismert 14 frt árakban a legújabb divatkelemből készítenek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek. 136

Budapest legnagyobb szőrme bevásárlási forrása. Oriási raktár divatos Szuknsz Sztóla gallérokban. Viszont-eladóknak ritka alkalom.

TSUK MIKSÁNÁL, ANDRÁSSY-UT 31. SZ. KIRÁLY-UTCA 39. SZ.

Elegáns női ruhákat

készíték saját műtermemben mérték után 15 és 18 frt-ért. A 18 frtos ruhák 2 frt 50 kros divatszövetből készítenek. — Elegáns Cibelin-Costum, reformálj és Paletó, a teli divat dísz 15 és 18 frt. — Elegáns angol és francia Szalontóittek 18-20 frt és teljebb.

Teli kabátok és Paletók, finom fekete posztóból elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 frt. — P. nyolcak flanel vagy barchetból 3 frt 40 kr., 4 frt 50 kr. — Ingblúzok flanel vagy barchetból 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 40 kr. — Divat ingblúzok atlasz flanelből 1 frt 90 kr., 2 frt 20. — Finom kocka és sávos szövetekből 1.60-1.90 frt, 2 frt 20 kr., 3 frt 80 kr., 3 frt 80 kr. Vidéki megrendelések lelkiismeretesen eszközöltenek. Mérték megadás fel-felbősz, al-felbősz, ujj hossza vagy egy jól aló derékes al-felbősz beküldendő.

BRUCK ZSIGMOND

CSENGERY-UTCA 35. Andrassy-ut 61. sarok.

Bámulatos egy «Columbia» grafon hangtisztasága és tiszta hangkijelése, erőssége! «Columbia» lemezek utólréhatellenek!! Párisi világhírálláson «Grand Prix»-el kitüntetve. — Kis lemez K 2.50, nagy lemez K 5.—. «Columbia» (Hartguss) hengerek K 1.75.

Telefon 62-88.

Telefon 62-88.

Wiegand és Társa BUDAPEST, VIII., Aggteleky-utca 17. sz.

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER a Balassa-féle valódi angol UGORKA TEJ, mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, bőrártást (mitesszer) stb. és az annak friss üdöségét, fiatalosodást kölcsönöz. Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poude 2 K. Főszéküldési hely: Balassa Kornél gyöny. BUDAPEST-szerára Erzsébetfalva. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budanosten: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrassy-ut 20.

Figyelem! Gőzünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendeléményt tesz, a saját arc képe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy életnagyságu fényképet teljesen ingyen készít hű kivitelben, 60 cm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglalhatik, az önköltségünket, 1 frt 50 ért számítunk. Az ipar 12 forint 1 darab összeszokható vaságy acél-sodrony-betéttel, 3-retű matracal és terítővel. csodáia! 12 forint 50 krajcár egy darab selyempaplan fodorral és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú. Megrendelhető csakis GICHNER ÖSTVÉREK BUDAPEST, Múzeum-körút 27. Pa-lan- és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár. Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

— Alapított 1854. évben. — Ablakvédő-, faredő- és redőnytengely-gyár. KALLAB V. Ruth József utóda BÉCS XVII., Hernalser Hauptstrasse Nr. 52. XVII., Bergsteiggasse Nr. 28. Árjegyzék kívánatra ingyen küldetik.

BÜTOROK

a legegyszerűbbtől a legújabb kiviteleg legjutányosabban kaphatók egy készpénzért, mint részletfizetésre. EHRENTREU és FUCHS testvéreknél Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrassy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ryomatott a «Stephaneum» kőorgogépen Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.